

Hlásnik z Hornej Súče

Mesačník obce

Cena: 1 Sk

III/1993

Čo páli slovenské obce ?

(postrehy z rokovania Združenia mest a obcí stredného Považia)

Často dnes počujeme slovo územnosprávne členenie štátnej správy a samosprávy. Ihned po posledných komunálnych volbách boli zákonom o obecnom zriadení zrušené miestne a národné výbory ako orgány štátnej správy a bolo vytvorené samosprávne riadenie obcí, keď štát môže do činnosti obcí zasahovať len zákonom. Týmto oddeľním štátnej správy od samosprávy obcí bola vrátená obciam sloboda rozhodovania, ktorá im bola počas komunistického režimu zobraná a obciam bol vrátený i nehnuteľný majetok. Zároveň prestali byť obce úplne finančne závislé na štátom rozpočte. Súčasne zriadili nové orgány štátnej správy. ODN boli zrušené a nahradené obvodnými úradmi. Taktiež boli zrušené KNV a ako odvolací orgán fungujú okresné úrady. Všetky tieto úrady boli zriadené v hraniciach okresov, ktoré boli vytvorené komunistickou mocou násilne, bez akýchkoľvek historických a regionálnych nadväzností. Napr. Dubnica nad Váhom hoci má spád do Trenčína (zamestnanosť občanov, atď.) bola pričlenená k Považskej Bystrici. To isté sa dalo povedať o Bánovciach nad Bebravou, atď. Z tohto dôvodu sa viac než 90% obcí na Slovensku zhodlo na tom, že najvhodnejší a zároveň na tradičnejším územným usporiadaní by bolo župné usporiadanie, ktoré by nadviazalo na pôvodné historické

zväzanosť a formovanie jednotlivých oblastí, žúp. Takéto usporiadanie bolo dlhoročne formované a overené ešte v bývalom Rakúsko-Uhorsku, za prvej republiky a Slovenského štátu. Úrady neboli roztŕrieštené ako teraz, ale zoohľadňovali geografické, dopravné, ekonomicke, kultúrne a ďalšie hľadiská vychádzajúce z prirodzených potrieb občanov Slovenska. Z týchto dôvodov obce prezentované starostami presadzujú tento variant výhodný v prvom rade pre občana i pre obec. Situácia je však taká, že vládna komisia odborne zatiaľ nevyvrátila túto variantu župného usporiadania, ale pripravuje novú variantu, ktorá v podstate predstavuje návrat k bývalým krajským národným výborom do roku 1960, akurát s francúzskym pomenovaním funkcií (prefekt miesto prednosta, atď.). Tento návrat ku KNV odmietame. V rámci samosprávy pri župnom usporiadani sme chceli vytvoriť tzv. regióny, ktoré sa zhodujú s bývalými župami. Tieto by mohli optimálne riešiť problémy vo svojich regiónoch (skladky odpadu, čistiličky, atď.), rozdelovať časť finančí. Poznajú lepšie problémy v svojej oblasti a dokážu lepšie určiť správnu postupnosť ich riešenia než to môže urobiť centrálnie nejaké ministerstvo z Bratislavu. Vzhľadom na nerešpektovanie názorov obcí a nepriprušenie ich kritických

pripomienok sme vyjadrili väzne znepokojenie nad do-terajším postupom riešenia územnosprávneho členenia, ktorého výsledky sa dotýkajú každého občana Slovenska.

Tento boj o územnosprávne členenie štátnej správy nevzdávame a snažíme sa o čo najširšiu podporu župnej varianty. Veľmi kritické hľasy zazneli tiež na skutočnosti, že obce musia platiť štátu značné poistné a daň aj za vozidlá požiarnej ochrany, ktorú by mal štát podporovať aj tým, že nebude zdanovať tieto vozidlá. Čažko pochopiteľný je aj odvod poistného obcou za pracovníkov, ktorých zamestnáva obec na verejnoprospešné práce, čím pomáha štátu znižovať nezamestnanosť.

Oddelimitovaním škôlok a jasiel zo školských správ na obce vidia starostovia tohto združenia nebezpečie, že pokial' tieto zariadenia presunie štát na obce bez finančného zabezpečenia, v mnohých prípadoch to bude znamenať zrušenie týchto zariadení, pričom sa štát z toho "vyzuje" na úkor obcí. V takomto tóne sa nieslo rekonvanie združenia, ktoré združuje obce a mestá od Pleštan po Púchov i okolie Bánoviec n/B.

V Hornom Štrn.
dňa 25.3.93

Náš patrón sv. Ján Nepomucký

Domnievam sa, že každý náš občan by mal poznáť dôkladnejšie životopisné dátá patróna našej obce, sv. Jána Nepomuckého. Zvlášť, keď v tomto roku, 20. marca si pripomíname 600 výročie jeho mučenickej smrti. Sv. Ján Nepomucký sa narodil medzi rokmi 1340-1350 v Pomuku, ktorému sa od polovice 13. storočia hovorilo tiež Nepomuk. O jeho detstve sa nezachovali údaje. Zachovalo sa 20 listín s podpisom sv. Jána ako klerika pražskej diecézy, zároveň biskupskeho notára. Prvá listina je z roku 1369. V septembri 1380 dostáva svoje prvé miesto, keď je menovaný oltárnikom kaplnky sv. Erharda a Otília v pražskej katedrále. V októbri 1380 sa stáva farárom kostola sv. Havla. Čiže v tej dobe je už kňazom. V roku 1382 študuje Ján z Pomuku preslávenú právnickú fakultu v Padove v Taliansku. Tu strávil 5 rokov. 17. októbra 1387 zložil v padovskej katedrále verejnú skúšku a dosiahol doktorského titulu cirkevného práva. Na univerzite v Padove zastával rektorský úrad, čo svedčí o jeho veľkých kvalitách. Rektor, bol totiž tiež súdom a vynikajúci právnik z celej Európy by si za svojho sudsca sotva zvolili človeka chabého alebo nespravodlivého. Od roku 1389 zastával úrad generálneho vikára ako pravú ruku arcibiskupa. Pražským arcibiskupom v tej dobe bol Ján z Jenštejna. Úroveň svojho vyučenia uplatnil Ján z Pomuku v rade sporov medzi štátom reprezentova-

ným kráľom Václavom IV. a cirkvou reprezentovanou arcibiskupom Jánom z Jenštejna. Vynikajúco poznal stav a práva pražskej arcidiecézy, ktoré vďaka svojej úžasnej presnosti starostlivo a neohrozeno obhajoval. Spory medzi Václavom IV. a arcibiskupom Jánom z Jeuštejna o právo kráľa a právomoci cirkvi vyvrcholili v roku 1393, keď kráľ chcel odlomiť časť pražskej arcidiecézy a založiť v západných Čechách diecézu úplne závislú na kráľovi. Ktoréj biskup by bol rivalom pražského arcibiskupa. Základom kráľovho biskupstva mal byť benediktínsky kláštor v Kladruboch. Na začiatku roku 1393 zomrel opát kladrubského kláštora a kladrubskí benediktíni si zvolili nového opáta, ktorého volbu potvrdil Ján z Pomuku 10. marca toho roka z právomoci svojej funkcie generálneho vikára. Keď sa kráľ dozvedel o tejto skutočnosti, zahorel hnevom proti arcibiskupovi a jeho úradníkom. Kráľ pozval arcibiskupa, ktorý vtedy sídlil na hrade v Roudnici do Prahy. Vo štvrtok 20. marca 1393 ráno došlo k stretnutiu kráľa s arcibiskupom pri Mosteckej veži na małostranskej strane Karlovho mosta pod šírym nebom. Kráľ rozkázal zajať štyroch členov doprovodu, ktorí stáli pred arcibiskupom. Jeden z nich bol aj Ján z Pomuku. Arcibiskupa obklopila jeho družina a ochránila jeho odchod do nedalekého biskupského dvora. Štyroch zatocov odvliekli na Pražský hrad, potom na staro mestskú radnicu a nakoniec do

mučiarne staromestskej rychty. Kráľ od zlosti v opilosti sám chytil fakľu a Jána z Pomuku natiahnutého na škripci páliл na boku tak, až mu ho prepálil. Po mučení a výsluchu ostatných troch, ktorých zajali s Jánom prepustili pod sľubom ich mlčania o všetkom. Štvrtého - Jána z Pomuku na rozkaz kráľa sňali zo škripca, zviazali mu vzadu ruky, do úst vrazili zátku a odvliekli ho mestskými ulicami na Karlov most, kde ho ešte zviazali do kozelca a zhodili z mosta do Vltavy. To sa udialo 20. marca 1393. Telo utopeného Jána z Pomuku bolo nájdené až 17. apríla a dočasne pochované v blízkom kostole sv. Kríža väčšieho na vltavskom brehu. V roku 1396 bolo prenesené telo Jána z Pomuku do katedrály sv. Víta a uložené oproti kaplnke, v ktorej bol Ján na začiatku svojej kňazskej dráhy oltárnikom. Vo vatikánskej knižnici v r. 1752 bola objavená žaloba arcibiskupa Jana z Jeuštejna na Václava IV., kde je opísaný onen 20. marec 1393 a Jána z Pomuku nazýva arcibiskup "...martyr sanctus" - "...svätý mučeník". Josef Dobrovský v svojom spise v r. 1784 napísal "...generálny vikár Ján z Pomuku v r. 1393 trpel mučenie a smrť, pretože hájil práva vtedajších slobôd cirkvi proti rozkazom kráľovským...". Svatý Ján má svätožiaru z piatich hviezd symbolizujúcich slovo "tacui" - "mlčal som", bol skutočne natol'ko mlčanlivý, že dodnes nevieme aké bolo tajomstvo, pre ktorého zachovanie zomrel.

Pokračovanie v budúcom čísle

Spomienkové zhromaždenie na "sviečkovú manifestáciu".

Vo štvrtok, na sviatok Zvestovania Panny Márie, 25.3.1993 si pri kostole pripomenuli naši veriaci v čele s kresťanskou mládežou 5. výročie Bratislavskej sviečkovej manifestácie", ako prvého verejného protestu proti totalitnému režimu.

Piesňami, modlitbami a prosbami sme sa obrátili na našu ochrankyňu Pannu Máriu a prosili sme o pokoj, lásku a dobré spolunažívanie medzi ľuďmi a národmi, za svet bez vojen a nenávisti.

Vážení občania !

Žijeme v období naplneného zmenami, v období nových celospoločenských nádejí, v období oprávnenej i neoprávnenej kritiky. Všímame si život okolo seba oveľa intenzívnejšie ako v minulosti. Pozornosť neuniká ani školstvo a škola. Z úst odborníkov a laikov denne počúvame a čítame názory, pripomienky, rady. Je naše školstvo veľmi dobré, dobré, slabé, treba ho opäť meniť ? Vyrovnať sa, približuje, či celkom zaostáva za školstvom vyspelých demokratických štátov ?

V posledných troch rokoch som mal možnosť navštíviť školy v Kyjeve, Moskve, Haagu, Haarleme, Barcelone a Monaku. Oboznámil som sa s vyučovacími koncepciami, videl som vyučovacie hodiny, počúval názory učiteľov i žiakov, sledoval ich prácu. Boli to poučné návštevy. Všade ma zaujalo niečo iné, videl som klady, ale aj zápory. Najviac dojmov vo mne zanechalo Holandsko. Nezávidel som tamojším učiteľom ich významné spoločenské postavenie, platy ani žiakov. Závidel som dokonale materiálne vybavenie škôl, dostačok finančných prostriedkov, pedagogickú volnosť, dôveru a podporu rodičovskej verejnosti.

Na základe týchto skromných skúseností si myslím, že naše školstvo nepotrebuje žiadne revolučné zmeny. Nemali by sme za každú cenu hľadať hotové vzory v zahraničí. /Zahraniční experti navštievujú Slovensko, študujú naše školstvo a obdivujú množstvo jeho kladných stránok/. Mysíme vychádzať z našich podmienok. Škola musí byť odrazom života Slovenska, jeho národných a vývojových osobností. Preto je ľahké kopírovať nemecké, holandské, rakúske, či iné školstvo. Vyberme s

čo je pre nás potrebné a osožné. V priamej konfrontácii s Európou sme na tom po vedomostnej stránke naozaj dobre. Rezervy máme skôr vo výchovných činnostach. Za najvýznamnejšiu premenu považujem prinávratenie ducha demokracie, primeranú vzájomnú toleranciu a zavádzanie tvorivých činností do našej školy. Máme učiteľskej profesii oddaných ľudí. Potrebujeme však menej príkazov a viac volnosti od nadriadených inštitúcií. Potrebujeme podstatne lepšie vybavené školy, pokojnú pracovnú atmosféru a dôveru.

Pri koncipovaní vyučovacieho modelu na školský rok 1992/93 sme sa snažili vychádzať už z týchto skutočností. Vyučujeme podľa variantu 4, t.z. v 7. a 8. ročníku si žiaci môžu voliť zo 7 povinnych voliteľných predmetov, delia sa podľa schopností na jednej vyučovacej hodine matematiky a slovenského jazyka. Učíme 3 svetové jazyky, žiaci majú možnosť navštievoať ďalšie nepovinné predmety. Myslím, že sme vytvorili slušné podmienky k rozvoju vedomostí a praktických zručností. Snažíme sa žiakov pripravovať tak, aby na stredných a učňovských boli úspešní.

Určite sa nevyvarujeme niektorých chýb. Chceme ich odstraňovať i v spolupráci s vami. Dôverujme jeden druhému, otvorené a pravdivo sa vzájomne informujme o problémoch školy a detí. Radi príjmeme pomoc myšlienkovú, ale aj sponzorskú.

Len vo vzájomnej spolupráci a pomoci dospejeme k spoločnej a všestrannej spokojnosti.

Dušan Černek
riaditeľ školy

===== Blahoželáme učiteľom =====

Z príležitosti Dňa učiteľov prajeme všetkým našim pedagógom v Hornej Súči veľa tvorivej iniciatívy, láskavé srdcia a vytrvalosť pri šírení vzdelenosťi našich žiakov.

redakcia Hlásnika

Oznam obecného úradu !

Jednou z podmienok rozvoja obce ako celku je potreba, aby obec mala jasnú koncepciu, akým smerom sa bude uberať do budúcnosti. Z tohto dôvodu je možné spracovať ucelenú koncepciu - program obnovy obce, ktorého cieľom je dlhodobá koncepcia riešenia problémov obce. Program by riešil akým spôsobom spojiť iniciatívu, záujmy a prostriedky občanov, obce, príp. štátu pri ich čo najefektívnejšom využití pri obnove a rozvoji obce.

Z tohto dôvodu sa na Vás obraciám formou ankety, ktorej údaje by sme vyhodnotili a využili pri spracovaní takéhoto dokumentu. Anketný lístok je vo forme prílohy Hlásnika, ale môžete si tieto anketné lístky vyzdvihnúť aj na obecnom úrade.

Ďakujem za porozumenie a Vašu ochotu spoločne riešiť problémy obce.

Ing. Marián Ševčík
starosta

Rozlosovanie futbalovych súťaží
jar 1993

Kolo	Dátum	Dospelí	Čas	Odch.	Dorast	Čas	Odch.	Žiaci	Čas	Odch.
14.	28.4.93	Hor. Súča - Dol. Súča	15,00		Hor. Súča - Dol. Súča	12,45		Hor. Súča - Hor. Srnie	10,30	
15.	4.5.93	Tr. Teplá - Hor. Súča	15,30	14,30	Svinná - Hor. Súča	13,15	12,15			
16.	11.4.93	Hor. Súča - Mel. Lies.	15,30		Hor. Súča - Mel. Lies.	13,15		Hor. Súča - Koš. Zár.	10,30	
17.	18.4.93	Lubina - Hor. Súča	16,00	15,00	Lúka n/V - Hor. Súča	13,45	12,45	Zamarovce - H. Súča	10,30	9,30
18.	25.4.93	Hor. Súča - Nemšová	16,00		Hor. Súča - Odeva B	13,45		H. Súča - Skalka n/V	10,30	
19.	2.5.93	Hor. Srnie - H. Súča	16,30	15,30	H. Streda - H. Súča	14,15	13,00	Klúčové - H. Súča	10,30	9,30
20.	9.5.93	H. Súča - Soblahov	16,30		H. Súča - Soblahov	14,15		Dol. Súča - Hor. Súča	10,30	10,0
21.	16.5.93	H. Súča - Luborča	17,00		H. Súča - Zamarovce	14,45		H. Súča - Odeva	10,30	
22.	23.5.93	Dubodiel - H. Súča	17,00	13,45	Dubodiel - H. Súča	14,45	13,45	Luborča - H. Súča	10,30	9,30
23.	30.5.93	H. Súča - Čachtice	17,00		H. Súča - Čachtice	14,45		H. Súča - Chocholná	10,30	
24.	6.6.93	Tr. Teplice - H. Súča	17,00	13,45	Tr. Teplice - H. Súča	14,45	13,45	DM Zlat. - H. Súča	10,30	9,30
25.	13.6.93	Hor. Súča - Selec	17,00		Hor. Súča - Selec	14,45		ŠT 6 TTS - H. Súča sa odohrá 27.3.93 o 10,30 hod. v Zamarovciach		
26.	20.6.93	V. Bierovce - H. Súča	17,30	14,15	V. Bierovce - H. Súča	15,15	14,15			

Kultúrne oddelenie pri obecnom úrade vyhlasuje I. ročník súťaže

Súťaž "Najkrajšia bábika" pre rok 1993

Podmienky súťaže : a) Súťaže sa môžu zúčastniť dievčatá so svojimi naftľúbenými bábikami (nerozhoduje typ bábiky).

I. kategória : vek dievčatka 3 až 6 rokov

II. kategória : vek dievčatka 7 až 10 rokov

b) Každá bábika musí mať oblečené šatôčky, ktoré si ušilo dievčatko samo, alebo za pomoci svojej mamičky, či babičky.

c) Každé dievčatko musí zaspievať bábike jednu uspávanku.

d/ Splniť úlohu, ktorú zadá porota.

Bližšie informácie o prihlásovaní na súťaž v nasledujúcom čísle novín.

Pozvánka na kultúrne podujatia

<u>V nedel'u 11.4.</u>
Veľkonočná zábava
Hrá dychová hudba "Šarovec" z Moravy
Vstupné : 50,- Sk
(v cene párky+obloha, káva)
Tombola : 5,- Sk
Vstup v spoločenskom oblečení.
<u>V štvrtok 15.4.</u>
V en ček
Záverečný večierok tanecného kurzu žiakov VIII. tried ZŠ Horná Súča
Vstupné : 20,- Sk
Vstup na pozvanky
<u>V sobotu 17.4.</u>
Diskotéka s Donaldom
Tanecná zábava pre mladých.
Hrá skupina Jána Chovanca
Vstupné : 20,- Sk

KINO REFLEX		
MKS HORNÁ SÚČA		
PROGRAM		
NA MESIAC: APRIL		
HRAČI PROFIL: ŠTVRTOK.		
NEDEĽA O 19.30 HOD.		
Stvrtok 1.4.	USA	
BATMAN SA Vracia		
16.-Sk	RP 12 rokov	detektív.
Medala 1.4.	USA	
SPOLUBÝVAJÚCA		
16.-Sk	RP od 15 rok.	psycholog.
Medala 11.4.	USA	
PRETTY WOMAN		
16.-,14.-Sk	RP od 15 rok.	romantický
Stvrtok 15.4.	USA	
MRAZIVÁ VÁŠEN		
16.-Sk	RP od 15 rok.	romantický
Medala 18.4.	CR	
TRNALA FIALKY DYNAMIT		
16.-,11.-Sk	RP	komédia
Stvrtok 12.4.	USA	
GLADIÁTOR		
16.-,14.-Sk	RP od 15 rok.	epický
Medala 1.4.	USA	
PASCA NA MACKY		
	3.-Sk	
Medala 19.4.	USA	
UNIVERSALNY TOJAK		
18.-,16.-Sk	RP od 15 rok.	skôrky
Stvrtok 29.4.	USA	
KAMARÁT		
18.-,16.-Sk	RP	skôrky
Medala 11.4.	USA	
VSETCI MAJÚ TALENT		
3.-Sk		
Medala 15.4.	USA	
CESTY PÁNA MACHULU		
3.-Sk		
Medala 25.4.	USA	
ASTERIX A VELKÝ BOJ		
3.-Sk		